

A photograph showing a potato field. In the foreground, a cluster of harvested, brown-skinned potatoes is displayed. Behind them, rows of green potato plants are growing in the field. Four men are standing on the left side of the field, observing the crops. The background features a line of trees and a distant mountain range under a clear sky.

**ଡ. ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କର, ବୈଜ୍ଞାନିକ (ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି)
ତନ୍ମୟ କୁମାର ବେହେରା, କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରବନ୍ଧକ**

ଡ. ଦେବୀପ୍ରସାଦ ଦାଶ, ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ମାଲକାନଗିରି
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଆଳୁ ଋଷ

ଆଲୋଚ୍ୟ :

ଡ. ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କର

ବୈଜ୍ଞାନିକ (ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି)

ତନ୍ମୟ କୁମାର ବେହେରା

କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରବନ୍ଧକ

ସଂପାଦନା :

ଡ. ଦେବୀପ୍ରସାଦ ଦାଶ

ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ମାଲକାନଗିରି
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଆଳୁ ଗଷ

ଆଲୋଚ୍ୟ :

ଡ. ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କର

ବୈଜ୍ଞାନିକ (ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି)

ତନ୍ମୟ କୁମାର ବେହେରା

କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରବନ୍ଧକ

ସଂପାଦନା :

ଡ. ଦେବୀପ୍ରସାଦ ଦାଶ

ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ

ପ୍ରକାଶକ :

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ମାଳକାନଗିରି

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ଡିସେମ୍ବର, ୨୦୨୪

ମୁଦ୍ରଣ :

ଅଙ୍କିତା ଗ୍ରାଫିକ୍ସ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଫୋନ୍ ୯୪୩୭୦୭୭୩୩୭

By

Dr. Sidhartha Kar

Scientist (Horticulture)

Tanmaya Kumar Behera

Farm Manager

Editor

Dr. Debiprasad Dash

Sr. Scientist and Head,
Krishi Vigyan Kendra,
Malkangiri

Published by:

Krishi Vigyan Kendra,
Malkangiri

First Edition:

December, 2024

Printed at

Ankita Graphics, Bhubaneswar.

Cell : 9437077337

saroj77337@gmail.com

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଆଳୁ ଋଷ

ଆମ ଦେଶ ଭାରତରେ କୃଷିର ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଳୁ ଋଷ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଏହା ଛଡ଼ା ଅନେକ ଦେଶରେ ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନ ପରିପରିବାରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଆମର ଦୈନନ୍ଦିନ ଖାଦ୍ୟରେ ଆଳୁର ଭୂମିକା ମୁଖ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ପାଖାପାଖି ୩୭୪,୭୭୭,୭୭୩ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଉଛି । ଆମ ଦେଶ ଭାରତ ସମଗ୍ର ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନର ୧୫% ଉତ୍ପାଦନ କରି ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିପାରିଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ବାର୍ଷିକ ୩ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଆଳୁ ଅମଳ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବାର୍ଷିକ ୧୩ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ଆମ ଜିଲ୍ଲାର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶୀତ ଋତୁରେ ଏହି ଋଷ କରାଯାଇପାରିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତିଦିନ ଖାଦ୍ୟରେ ୩୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ପରିପରିବା ଖାଇବା ଦରକାର, ସେଥିରୁ ୮୫ ଗ୍ରାମ୍ ଆଳୁ ଜାତୀୟ ପରିବା ରହିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଆଳୁ ଋଷ କରି ଆମ ରାଜ୍ୟର ଆଳୁ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ସହିତ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରତିଦିନ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରି ଋଷୀମାନେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିପାରିବେ ।

ଖାଦ୍ୟରେ ଆଳୁର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଏଥିରେ ଥିବା ପୁଷ୍ଟିସାର, ସ୍ନେହ ସାର, ଶ୍ୱେତ ସାର ଏବଂ ତନ୍ତୁ ଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥ ଆମମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସମୟ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହା ଆମ ଶରୀରର ହୃଦ୍‌ରୋଗ, କୋଲେଷ୍ଟେରଲ୍ ଏବଂ ଭିଟାମିନ୍ ‘ସି’, ପଟାସିୟମ୍ ଅଭାବ,

ଶିରାପ୍ରଶିରା ଦୁର୍ବଳତା ଲକ୍ଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରି ମାଂସପେଶୀକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିଥାଏ ।

ଆଳୁରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଯଥା ଭଜା, ଚରକାରୀ, ଆଳୁ ଭର୍ତ୍ତା, ଚିମି ଆଦି ଖାଦ୍ୟର ସ୍ବାଦ ବଢ଼ାଇବା ସହିତ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଆମ ଦେଶର ଯୁବକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଳୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଓ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଉଦ୍ୟୋଗ, ରୋଜଗାର ସହିତ ଅଧିକ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ ।

ମୃତ୍ତିକା ଓ ଜଳବାୟୁ:

ଆଳୁ ଝଷ ପାଇଁ ହାଲୁକା, ଦୋରସା, ବାଲିଆ ଦୋରସା, ନିଗିଡ଼ା, ଉର୍ବର, ପତ୍ତୁ, ନିଗିଡ଼ା ମୃତ୍ତିକା ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକ ଜୈବିକ ଅଂଶ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବ ତାହା ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଆଳୁ ଝଷ ପାଇଁ ମାଟିର ଅମ୍ଳତା ୫.୫ରୁ ୭.୦ ରହିବା ଦରକାର ।

ସାଧାରଣତଃ ଆଳୁ ଝଷ ପାଇଁ ଥଣ୍ଡା ଜଳବାୟୁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ୧୫ ଡିଗ୍ରୀରୁ ୨୫ ଡିଗ୍ରୀ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ୍ ଉତ୍ତାପ ଆଳୁ ଝଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

କିଷମ :

ଆଳୁ ଫସଲ ଝଷ ପାଇଁ କିଷମଗୁଡ଼ିକ ସହଜ ଓ ମଧ୍ୟମ କିଷମରେ ବିଭାଗ କରାଯାଇଅଛି । ନିମ୍ନରେ ବିଭିନ୍ନ କିଷମ ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

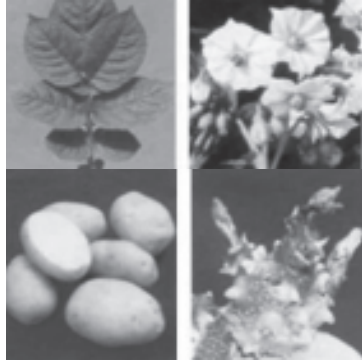
କୃତ୍ରି ରତ୍ନମୁଖୀ: ଏହାର ଫୁଲ ନାଲି ରଙ୍ଗ, ଆଳୁଗୁଡ଼ିକ ଲମ୍ବାଳିଆ ଓ ଧଳା କ୍ରିମ୍ ରଙ୍ଗର । ଏହା ଅଧିକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଇତି ରଖି ହୁଏ ଏବଂ ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ସହଜ ଓ ସୁସ୍ବାଦୁ । ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ । ଅବଧି ୭୦ ରୁ ୮୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦୦ରୁ ୨୫୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

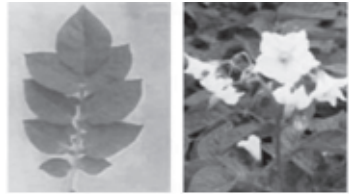
କୃତ୍ରି ଅଶୋକ: ଏହାର ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ବାଇଗଣୀ ଓ ଆଳୁଗୁଡ଼ିକ ଲମ୍ବାଳିଆ ଓ ଧଳା ରଙ୍ଗର । ଏହା ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ଅବଧି ୭୦ ରୁ ୮୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫୦ରୁ ୩୦୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

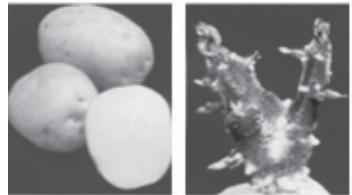
କୁଫ୍ରି ଜଞ୍ଜାହର: ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ଧଳା । ଆଲୁଗୁଡ଼ିକର ଉପର ଓ ଭିତର ରଙ୍ଗ ଧଳା । ଆଲୁଗୁଡ଼ିକ ସାମାନ୍ୟ ଲମ୍ବାଳିଆ, ବିଳମ୍ବ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ, ଭାତୁଡ଼ି ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଅଛି । ଅନ୍ତଃଫସଲ ପାଇଁ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ । ଅବଧି ୭୦ ରୁ ୮୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫୦ରୁ ୩୦୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

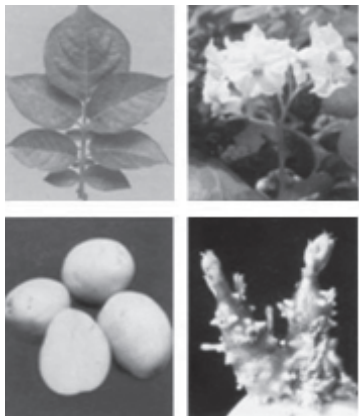
କୁଫ୍ରି ପୁଖରାଜ: ଏହାର ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ଧଳା । ଆଲୁର ଉପର ରଙ୍ଗ ଧଳା ଓ ଭିତର ରଙ୍ଗ ହଳଦିଆ । ଆଲୁଗୁଡ଼ିକ ସାମାନ୍ୟ ଲମ୍ବା ଆକୃତିର ହୋଇଥାଏ । ଅବଧି ୮୦ ରୁ ୯୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୫୦ରୁ ୪୦୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

କୁଫ୍ରି ସୁର୍ଯ୍ୟ: ଆଲୁର ଉପର ଅଂଶର ରଙ୍ଗ ଧଳା ଓ ଭିତର ରଙ୍ଗ ଘିଅ ପରି ହୋଇଥାଏ । କମ୍ ଥଣ୍ଡାରେ ଭଲ ଆଲୁ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ଅବଧି ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦୦ରୁ ୩୫୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

କୁଫ୍ରି ଜ୍ୟୋତି: ପୁରୁଣା କିସମ ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅମଳ ପାଇଁ ଋଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ଆଦୃତ । ଏହାର ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ଧଳା ଓ ଆଲୁର ଭିତର ଓ ବାହାର ରଙ୍ଗ ଧଳା ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଉତ୍ତମ ପାହାଡ଼ିଆ ଓ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭଲ ଭାବରେ ଋଷ କରାଯାଇପାରେ । ଏହି କିସମଟିରେ ସହଳ ଓ ବିଳମ୍ବ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଅଛି । ଅବଧି ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫୦ରୁ ୩୦୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

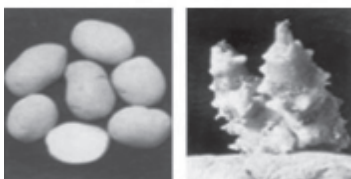
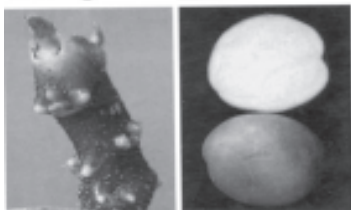

କୁଫ୍ରି ଲାଲିମା: ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ନାଲି ବାଇଗଣୀ, ଆଳୁର ଉପର ଅଂଶ ଇସତ ନାଲି ଏବଂ ଭିତର ଭାଗଟି ଧଳା। ଏହା ସହଜ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ ସହଣୀ କିସମ। ରାନ୍ଧିଲା ବେଳେ ଆଳୁ ସିଝିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ। ଅବଧି ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦୦ରୁ ୨୫୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

କୁଫ୍ରି ଅରୁଣ: ଆଳୁଗୁଡ଼ିକ ନାଲି, ସାମାନ୍ୟ ଲମ୍ବାଳିଆ ଓ ଆଳୁ ଭିତର ରଙ୍ଗ ଧଳା। ଏହା ନିକଟରେ ବିଳମ୍ବ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଅଛି। ଅମଳ ପରେ କମ୍ ଦିନ ସାଇତି ରଖିହୁଏ। ଅବଧି ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦୦ରୁ ୩୫୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

କୁଫ୍ରି ବାଦଶାହ: ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ଧଳା, ଆଳୁ ଭିତର ଓ ବାହାର ରଙ୍ଗ ଧଳା। ଆଳୁଗୁଡ଼ିକର ଆକୃତି ଲମ୍ବାଳିଆ। ଏହା ନିକଟରେ ଉତ୍ତମ ସହଜ ଓ ବିଳମ୍ବ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଅଛି। ଅବଧି ୧୦୦ ରୁ ୧୧୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦୦ରୁ ୩୫୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

କୁଫ୍ରି ସିନ୍ଦୂରି: ଫୁଲ ଓ କାଣ୍ଡର ରଙ୍ଗ ନାଲି ହୋଇଥାଏ। ଆଳୁଗୁଡ଼ିକ ଗୋଲ ଏବଂ ନାଲି ହୋଇଥାଏ। ଆଳୁ ଭିତର ରଙ୍ଗ ଘିଅ ରଙ୍ଗର ହୋଇଥାଏ। ଏହା ଅଧିକ ଦିନ ସାଇତି ରଖିହୁଏ। ଏହା ସହଜ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ

ସହଣୀ କିସମା। ଅବଧି ୧୧୦ ରୁ ୧୨୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦୦ରୁ ୩୫୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

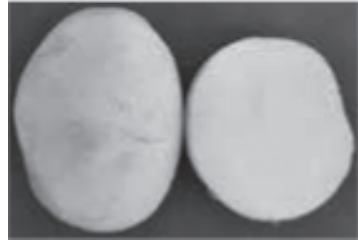
କୁପ୍ରି କିରଣ: ଏହା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ସହିଷ୍ଣୁ କିସମା। ଏହାର ଆଳୁର ରଙ୍ଗ ଘିଅ ରଙ୍ଗର। ଆଳୁଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ କିସମା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଅମଳ ପରେ ଅଧିକ ଦିନ ସାଇତି ରଖିହୁଏ। ଅବଧି ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୫୦ରୁ ୪୦୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

କୁପ୍ରି ହିମାନି: ଏହା ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳ ଆଳୁ ଋଷ ପାଇଁ ଉକ୍ତ। ଆଳୁର ଉପର ରଙ୍ଗ ଲକ୍ଷତ ହଳଦିଆ ଓ ଭିତର ଭାଗଟି ଧଳା। ଏହା ବିଳମ୍ବ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ ସହଣୀ କିସମା। ଅବଧି ୧୧୦ ରୁ ୧୨୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୨୦ରୁ ୨୪୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

କୁପ୍ରି ଚିପ୍ସୋନା: ଏହା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ। ଆଳୁଗୁଡ଼ିକ ଅଣ୍ଟାକୃତି ଏବଂ ଆଳୁ ଚୋପାର ରଙ୍ଗ ମାଟିଆ ଓ ଭିତର ଧଳା ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ। ଆଳୁ ଚିପ୍ସ ତିଆରି ପାଇଁ ଏହା ଉକ୍ତ କିସମା। ଅବଧି ୧୦୦ ରୁ ୧୧୦ ଦିନ ଏବଂ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦୦ରୁ ୩୫୦ କିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।

ବିହନ ପରିମାଣ :

ଗୋଟା ବିହନ ଆଳୁର ଓଜନ ୨୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନ ସହିତ ୨ ରୁ ୩ଟି ଆଖୁ ଥିବା ଆଳୁ ବିହନ

ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏକ ହେକ୍ଟର ଆଳୁ ଝଷ ପାଇଁ ୧୫ ରୁ ୨୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଆଳୁ ବିହନର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ.ଆର୍.ସି. (Apical Rooted cutting) ଯାହାକି ଆଳୁ ଚେରରୁ ଯେଷି ପୋଷଣ ପଦ୍ଧତିରେ ଚରା ଉତ୍ପନ୍ନ କରି ଲଗାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଝଷଜନିତ ଖର୍ଚ୍ଚ, ବିହନ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ଅସୁବିଧା, ବିହନ ନଷ୍ଟ ଓ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ଆଳୁ ବିହନ ଆଦି ଅସୁବିଧାରୁ ଡ଼ିକ ଦୂର କରାଯିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରୁଛି ।

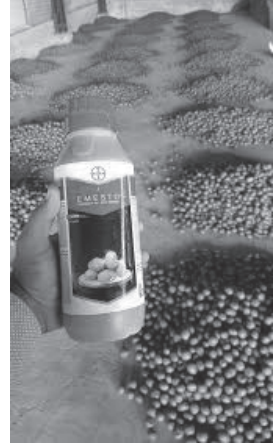
ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି :

ଆଳୁ ଝଷ ପାଇଁ ଜମିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ୭ ରୁ ୮ ଓଡ଼ ଝଷ କରି ମାଟିକୁ ଗୁଣ୍ଡ କରିବାର ଦରକାର, ଏହା ପରେ ମାଟିରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫ କେ.ଜି. କ୍ଲୋର୍ ପାଇରିଫସ୍ ଗୁଣ୍ଡ ବା ୧୫୦ କେ.ଜି. ନିମ୍ବ ପିଡ଼ିଆ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ବା ପିମ୍ପୁଡ଼ିର ପ୍ରଭାବ ଆଳୁରେ ପଡ଼ିନଥାଏ ।

ଆଳୁ ବିହନ ବିଶୋଧନ :

ଆଳୁ ବିହନକୁ ମ୍ୟାଙ୍କୋଜେବ୍ ୨ ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ୧୦ ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିହନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଶୋଧନ କରି ଏହାକୁ ଛାଣି ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ଲଗାଯାଏ ବା କାର୍ବନ ଡାଇ ସଲଫାଇଡ୍ ୩୦ ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରତି ୧୦୦ କିଗ୍ରା ବିହନ ଉପରେ କରି ଲଗାଯାଇଥାଏ ବା ବୋରିକ୍ ଏସିଡ୍ ୩% ଦ୍ରବଣ ୨୦ ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଳୁ ବିହନ ବିଶୋଧନ କରି ଲଗାଯାଇଥାଏ ।

ଲଗାଇବା ସମୟ :

ଆଳୁ ଋଷ ପାଇଁ ୧୮ ଡିଗ୍ରୀରୁ ୨୪ ଡିଗ୍ରୀ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ୍ ଉତ୍ତମ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଥାଏ । ଆଳୁ ଋଷ ପାଇଁ ଅକ୍ଟୋବରରୁ ନଭେମ୍ବର ମାସଟି ଉପଯୁକ୍ତ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଋଷା ଭାଇମାନେ ଦୀପାବଳି ଅମାବାସ୍ୟାରେ ଆଳୁ ଋଷ କରିଥାନ୍ତି ।

ଲଗାଇବା ପ୍ରଣାଳୀ:

ଆଳୁ ଋଷ ପାଇଁ ୧.୫ ଫୁଟ ବ୍ୟବଧାନରେ ସିଆର କରାଯାଏ । ଏହି ସିଆରଗୁଡ଼ିକ ୫ ରୁ ୭ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଗଭୀର ଓ ଚଉଡ଼ା ହେବା ଦରକାର ।

ମଞ୍ଜି ଆଳୁର ଆକାର (ମି.ମି.)	ମଞ୍ଜି ଆଳୁ ଓଜନ (ଗ୍ରାମ)	ଲଗାଇବା ଦୂରତା (ସେ.ମି.) ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି ଗଛରୁ ଗଛ	ବିହନର ପରିମାଣ (କିଣ୍ଟାଲ/ହେକ୍ଟର)
୨୫-୩୫	୧୫-୨୫	୪୫-୬୦	୧୫-୨୦
୩୫-୪୫	୨୫-୩୫	୬୦	୨୦-୨୫
୪୫-୫୫	୩୫-୪୫	୬୦	୨୫-୩୦

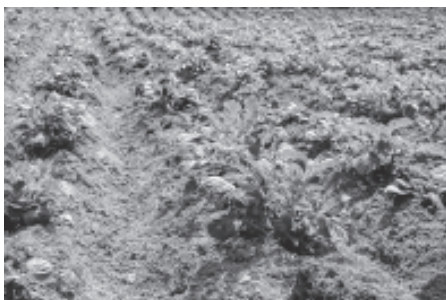
ସାର ପ୍ରୟୋଗ:

ଆଳୁ ଋଷ ପାଇଁ ୨୫ ରୁ ୩୦ ଟନ୍ ଗୋବର ଖତର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହା ଛଡ଼ା ୧୨୦ କେ.ଜି. ଯବସାରଜାନ, ୬୦ କେ.ଜି. ଫସଫରସ୍ ଏବଂ ୧୨୦ କେ.ଜି. ପଟାସ୍ ସାରର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହା ଛଡ଼ା ଆଜୋସ୍ପିରିଲିୟମ୍ ଜୀବାଣୁ ସାର ୪ କେ.ଜି. ଖତ ସହିତ ମିଶାଇ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଅମଳ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ ।

ସାର	ଲଗାଇବା ସମୟରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି (କି.ଗ୍ରା.)	ଲଗାଇବାର ୨୦ ରୁ ୨୫ ଦିନରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି (କି.ଗ୍ରା.)	ଲଗାଇବାର ୪୦ ରୁ ୪୫ ଦିନରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି (କି.ଗ୍ରା.)
ଯବସାରଜାନ	୬୦	୩୦	୩୦
ଫସଫରସ୍	୪୦	୨୦	-
ପଟାସ୍	୬୦	୬୦	-
ବୋରନ୍	୧୦	-	-
ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ୍ ସଲଫେଟ୍	୬୦	-	-

ଅନ୍ତଃକର୍ଷଣ:

ଆଳୁ ଲଗାଇବା ପରେ ଛିଆ ପାଣି ଦେବା ଦରକାର । ଆଳୁ ଗଛ ବାହାରିବା ପରେ ମଡ଼ା ପାଣି ଦେବା ଦରକାର । ଆଳୁ ଋଷରେ ହୁଡ଼ା ଟେକିବା ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଲଗାଇବାର ୩ ସପ୍ତାହ ବା ଗଛର ଉଚ୍ଚତା ୧୦-୧୨ ସେ.ମି.

ହୋଇଥିବା ବେଳେ ପ୍ରଥମ ହୁଡ଼ା ଟେକା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ହୁଡ଼ା ଟେକାର ୩ ସପ୍ତାହ ପରେ ବା ଗଛର ଉଚ୍ଚତା ୨୫ ରୁ ୩୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ହେଲା ପରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ହୁଡ଼ା ଟେକାଯାଏ। ହୁଡ଼ା ଟେକା ସମୟରେ ଘାସ ବଛା ଓ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ।

ଜଳସେଚନ:

ସାଧାରଣତଃ ଆଳୁ ଋଷ ପାଇଁ ୭ ରୁ ୮ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ସିଆରରେ ପାଣି ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଆଳୁ ପାକଳ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଳୁ କିଆରୀକୁ ଆଦୌ ଶୁଖାଇବେ ନାହିଁ।

ଅନ୍ତଃଫସଲ :

ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇଁ ଆଳୁ ଫସଲ ସହିତ ଅନ୍ତଃଫସଲ ବା ଅନ୍ୟ ଫସଲ ସହିତ ଆଳୁ ଋଷ କରାଯାଇଥାଏ।

- (୧) ଆଳୁ + ବୁଦା ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ
- (୨) ଆଳୁ + ବୁଦା ବିନ୍ଦୁ
- (୩) ଆଳୁ + ମୂଳା
- (୪) ଆଳୁ + ଶାଗ

- (୫) ମକା + ଆଳୁ
- (୬) ଆମ୍ବ + ଆଳୁ
- (୭) ଲିଚୁ + ଆଳୁ
- (୮) ଆଳୁ + ଧନିଆ
- (୯) ଆଳୁ + ସୋରିଷ ଶାଗ
- (୧୦) ଆଳୁ + ରାଙ୍କା/ ହରଡ଼

ଅମଳ:

ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୨୦ ରୁ ୨୭୫ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଆଳୁ ଅମଳ କରାଯାଇପାରେ ।

ଆଳୁ ଝଷର ଲାଭ/କ୍ଷତି:

ଝଷଜନିତ ଖର୍ଚ୍ଚ (ହେକ୍ଟର) : ଟ. ୮୫,୦୦୦/-

ଝଷଜନିତ ଲାଭ (ହେକ୍ଟର) : ଟ. ୨,୨୦,୦୦୦/-

ଝଷଜନିତ ମୋଟ ଲାଭ (ହେକ୍ଟର): ଟ. ୧,୩୫,୦୦୦/-

